

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Jncipit Epistola Aurelij Carthagine[n]sis episcopi, ad Damasum Papam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

nata heresi statuerūt canones tres. Quorum maxime auctor Nectarius Constantinopolitanus fuit
¶ Tertia in Epheso ducētorū patrū cōtra Nestoriū Cōstātinopolitānū episcopū, qui dicebat beatā
virginē Mariā nō dei, sed hominis tātumodo genitricē, vt alia personā carnis, alia faceret diuinitatis,
temporibus Theodosij magni principis, Celestini pape Romanī, Iuuenalis Cōstātinopolitāni Cyrilli
Alexandrini. Qui duodēcim capitula cōtra Nestoriū blasphemiarū totidē capitulo auctore eodē sc̄r̄to
Cyrillo anathemātādo cōscripterunt. ¶ Quarta in Calcedone sexcentorū triginta patrū, cōtra
Euticē Cōstātinopolitānū abbāte qui asserebat christū post humanā assumptionē nō ex duabus na-
turis existere, sed solā in eo diuinā naturā permanere, temporibus Martiani principis, Leonis pape
Romanī, Iuuenalis hierosolymitani, Anatholij cōstantinopolitāni, Qui cōdēnata heresi statuerunt
canones viginti septē. Quorū auctor maxime idē sanctus Anatholius cōstantinopolitanus episco-
pus fuit. ¶ Quinta cōstantinopoli cōtra Theodorū Mopsuestenū, & omnes hereticos, qui The-
odorus dicebat aliū deū esse verbū, & aliū Christū, & sacrā virginē mariā negabat dei genitricē fu-
isse, temporibus Iustiniani principis, Vigiliū pape, domini Antiocheni, Euticē cōstantinopolitāni, qui
quatuordecim capitula anathemātādo sc̄r̄ptū contra Theodori, & sociorū eius blasphemias.
¶ Sexta in Constantinopoli, centū quinquaginta patrum contra Macharium Antiochenum ep̄m
& socios eius, qui vnam volūtātē, & operatationem in christo falla suspitione astruebat, temporibus
Cōstātinī principis, Agathonis pape Romanī, Georgij constantinopolitanī. Qui condemnata here-
si anathematizando scripsertū octa capitula,

Nectarius

Cuitas

¶ Item annotatio synodorum quarum gesta in hoc codice cōtinetur.

¶ Prima annotatio Aquitane synodi, qui āte Nicenā fertur fuisse, sed prop̄ auctoritatē maiore
postponitur, in qua patres, 18. statuerūt canones viginti quatuor. Quorū auctor maxime Vitalis
Antiochenus episcopus extitit. ¶ Secunda Neoceſariensis que post Aquitanā & Nicenā legitur
fuisse, in qua patres, 16. statuerūt canones, 14. Quorum auctor maxime Vitalis salaminus extitit.
¶ Tertia Gārēsis, que post Nicenam legitur fuisse, in qua p̄es. 16. statuerūt canones, 21. prop̄
quasde necessitates ecclesiasticas, maxime cōtra Eustachii, qui dicebat q̄ nullus in cōiugali ordine
possitus, nec vllus fidelis, qui nō omnibus renunciaret, que possideret, spem apud dominū haberet,
& multa alia venenosa, que enumerare lōgum est. ¶ Quarta Sardicēsis, In qua patres, 40. statue-
rūt canones, 21. Quorum auctor maxime Osius Cordubēsis ep̄s, & Vincentius Capuanus ep̄scopus,
& sancte Romane ecclesie legatus extiterūt. ¶ Quinta Antiochena in qua patres, 30. statue-
rūt, canones, 25. Quatuor auctor maxime Eusebius Palestinēsis ep̄scopus extitit. ¶ Sexta Laodi-
censis in qua p̄es, 22. statuerūt, canones, 49. Quorū auctor maxime Theodosius episcopus extitit.
¶ Septima Carthaginēsis, in qua patres, 217. statuerūt, canones, 33. Quorū auctor maxime Au-
relius Carthaginēsis ep̄s extitit. Etiam sanctus Augustinus Hipponēsis ep̄s in eadē synodo legitur
fuisse temporibus Honorij Augusti. ¶ Octaua Africana sub Theodosio minore Augusto, in qua
patres, 214. recitauerūt & firmauerūt canones, 105. qui per diuersa cōcilia Africane proutincie, tem-
poribus Aurelij Carthaginēsis ep̄i legitūr esse cōscripti. ¶ Nona Arelatēsis, in q̄ patres statuerūt
canones. &c. Quorū auctores maxime Silvester vrbis Rome ep̄s, & sanctus Marinus Arelatēsis
ep̄s extiterūt, temporibus Cōstātini augusti, sicut quidē asserūt. ¶ Decima itē Arelatēsis, in qua p̄es
19. statuerūt canones Quorū auctor maxime sanctus Cesarius arelatēsis ep̄s extitit. ¶ Undecima
itē Arelatēsis, in qua patres, 16. statuerūt canones. ¶ Duodecima itē Arelatēsis in vico Ortinisco
in qua patres vndicim statuerūt canones Quorū maxime auctor sanctus Cesarius arelatēsis ep̄s ex-
titit. ¶ Tertiadecima itē Arelatēsis in qua patres, 19. statuerūt canones. Quorum auctor maxime
Sapardus Arelatēsis ep̄s extitit. Quartadecima Arausicēsis, in qua patres, 16. statuerūt canones
Quorū auctor maxime Hilarius ep̄s extitit. ¶ Sextadecima Agatēsis, in qua patres, 34. statuerūt
canones Quorum auctor maxime Cesarius ep̄s extitit. ¶ Septimadecima Aurelianensis, in qua
patres, 72. statuerūt canones. Quorū auctor maxime Aurelius Arelatensis ep̄scopus extitit tem-
poribus Clodouie regis. ¶ Octauadecima item Aurelianensis, in qua patres, 31. statuerūt cano-
nes. Quorum auctor maxime Melanius Redēsis ep̄s extitit. ¶ Nonadecima itē Aurelianensis,
in q̄ patres, 23. statuerūt canones. Quorū auctor maxime sanctus Albinus Andegauēsis ep̄s extitit.

Incipit Epistola Aurelij Larthaginiēsis epi-
scopi, ad Damasum Papam.

REuerēdissimo papē Damaso Aurelius Carthaginēsis episcopus. Gloriam apostolice sedis, & vestre sublimitatis gratiā nra humilitas exorat, vt statuta que reperire poteritis post finē beatī principis apostolorū Petri vsq; ad vestre sanctitatis principiū, iuxta apostolice sedis auctoritatē, quā cognouimus per vestre sapientē sanctitatem gubernari nobis scripta mittere dignemini. Quatinus per vestre sanctitatis nobilitatē, atq; prudētiā nosse valeamus, q̄ in prefata sancta sede supradictis tēporibus sunt decreta, & qui aduersus canonū apostolorū instituta geserūt cognoscātur, Bene valete sanctissime papa, & orate pro nobis amātissime pater. Data, 8. Kalend. Martij, & lecta Romē Nonas Maij.

GRescriptum Damasi ad Aurelium Carthaginensem episcopum.

BEATISSIMO fratri, & coepiscopo Aurelio Damasus, scripta sanctitatis tue debita veneratione suscepimus. In quibus sitire venerationē ac prudentiā tuā apostolica īstituta (vt dignū erat) cognouimus. Qua de re quedā ex his que petisti misimus, & quedā adhuc cū iterū miseris, mittere cupimus. Nullū tamē a beati Petri principiis apostolorū, fine predecessorū nostrorū p̄termisimus, de q̄rū statutis aliquid tibi per Ammoniū presbyterū & scelicē diaconum sub certis signaculis nō mitteremus. Que te & custodire optamus, & alijs p̄dicanda, ac publicādā mādamus, ut ab oībus inuiolate debita veneratione custodiātur, & inuiolate seruētur, atq; ab omnibus futuris tēporibus diligenter venerētur, quā a violatores volūtarie canonū grauita a sanctis p̄ibis iudicātur, & a spiritu sancto (cuius īstinctū ac dono dictati sunt) dānatur, quoniam blasphemare spiritū sanctū nō incōgrue vidētur, qui cōtra eos dē sanctos canones nō necessitate cōpulsi, sed libēter (vt p̄fixū est) aliquid proterue agūt, aut loqui p̄sumūt, aut facere volētibus sponte cōsentīt. Talis enim p̄sumptio manifeste vñ genus est blasphematiū spiritū sanctū, qm̄ (vt iā plibatū est) cōtra eū agit cuius impulsu & gratia, h̄dē sancti editi sunt canones. Diabolica vero nequitia plerosq; subtiliter fallere solet, & ita q̄rudam imprudētiā per similitudinē pietatis sepiissime illudit, vt pro salutaribus nocitura persuadeat. Idcirco norma sanctorū canonū qui sunt spiritu dei cōditi, & totius reverētia cōsecrati fideliter a nobis est scienda, & diligēter tracīda, ne quis mō sanctorū patrū statuta absq; īnevitabili necessitate (qd absit) trāsgredīamur, sed fidelissime per ea gradiētes, cum eis qui eos īstinctū cōdiderunt diuīno mercedis gloriā, & laboris cumulū eorū meritis auxiliāte dño habere mereamur. His itaq; rite deliberatis, & ad ecclesiarū vestrarū notitiā nra deliberatione perlati, parere vos eorūdē sanctorū canonū regulis summopere cōuenit, ne in aliq; eis obviare quorūdā ignavia faciat, sed vestra sapientē & sana doctrina que cupit vos per oīa placere deo illis coheredes & cōparticipes cōlestis regni ī sedibus fideles cooperatorates ostēdat. Data, 16. kalend. Junij. Gratiano & Cirtio, iiiii. consulibus.

Prefatio Isidori in sequens opus.

ISidorus Seruus Christi lectori cōseruo suo, & parēti in domino fideli salutem.
Cōpellor a multis tā episcopis, q̄ reliquis seruis Christi canonū sentētias colligere, & in uno volumine redigere, & de multis vñū facere, Sed hoc oppido cōturbat, q̄ diverse īnterpretationes varias sentētias faciunt, & licet vñus sit sensus, diuerse tamē sunt sentētie, & alie lōgiores, alie breuiores. Ea vero cōcilia q̄ greco sunt ādita stilo, ampliusq; tripliū, aut quadrupliciū īnterpretata, atq; cōscripta reperimus. Quod si veritas est q̄rēda e pluribus, grecorū sequamur stilo, eorūq; imitemur dictiones, atq; exemplaria. Sin minus, ipsi dicāt atq; exponāt quibus tot sunt exemplaria, q̄t codices. Nobis tñ videtur cū in nostro dīscrpauerint sermone, vt vñitas, & veritas ab ipsiis q̄rēda sit, q̄rū lingua ādita esse noscitur. Quod & nos fecimus, & si cūt a ueris eorū reperimus magistris, ī volumine cui hec p̄ponit p̄fatiūcula inserere curauimus.
Canon autē grece latine regula nūcupatur, Regula autē dicta q̄ recte ducit, nec aliquāt̄ aliorū trahit. Alij dixerūt regula dictā, uel qd regat, uel qd normā viuēdi p̄beat, siue qd distortū, prauūq; qd corrīgat. Synodū autē ex greco īterptari comitatū, uel cetū. Cōciliū vero nomē tracū ex cōmuni intētione, eo q̄ ī vñū oēs dirigāt mētis obtutū. Cilia enim oculorū sunt. Vnde & qui sibimet dissenīt, nō agūt cōciliū, quia nō sentiūt vñū. Cetus vero cōuētus est, nel cōgregatio a coētū, id est conuenīdo ī vñū, vnde & cōuētus est nūcupatus, q̄ oēs ibi cōuenīt, sicut cōuētus cetus, uel cōciliū a societate multorū ī vñū. In principio vero voluminis huius, qualiter cōciliū apud nos celebra tur posuimus, vt qui nostrū ordinē sequi voluerint, scīt qualiter hoc agere debeat. Qui autē hoc agere melius elegerint, faciāt quod iusto, canonicoq; atq; sapientissimo consilio iudicauerint. Deniq; propter